

Wiedza ekspercka a zdrowie psychiczne - cykl spotkań

dr hab. Marcin Moskalewicz, prof. UM, mgr Anna Sterna (UMP)
Doświadczenie diagnozy Borderline

Zaburzenia osobowości typu borderline (BPD) są jedną z najbardziej kontrowersyjnych i tajemniczych jednostek zaburzeń psychicznych. Szacuje się, że aż 30-50% osób korzystających z opieki psychiatrycznej spełnia kryteria kwalifikacyjne tego zaburzenia. Jednocześnie częstotliwość nawrotów wynosi między 33 a 99%, co jest dowodem wciąż niewystarczającego poziomu wiedzy dotyczącej mechanizmów psychopatologii i sposobów leczenia. Diagnoza zaburzeń osobowości jest kategorią szeroko dyskutowaną w środowiskach klinicystów, czego odzwierciedleniem jest ostatnia zmiana, jaka dokonała się w systemach klasyfikacyjnych, a także wprowadzenie do użycia dwóch, równoległych procedur diagnostycznych w DSM-5. Stąd, diagnoza BPD pozostaje kontrowersyjna nie tylko w środowiskach osób leczących, ale również dla samych pacjentów.

Niniejszy projekt jest elementem szerszego nurtu, jaki obecnie zyskuje coraz większą popularność w dyskursie naukowym i klinicznym – psychopatologii fenomenologicznej. Koncepcja ta w praktyce opiera się o analizę pierwszoosobowych doświadczeń pacjenta. Dzięki temu zyskuje się szansę, by nie tylko rozumieć symptomy w ramach aktualnej wiedzy medycznej, ale też usłyszeć jak to jest się z nimi zmagać. Takie połączenie spojrzenia obiektywizującego – symptomy obserwowane przez klinicystę z zewnątrz oraz subiektywnego – symptomy doświadczane przez pacjenta od wewnątrz, daje możliwość zyskania pełnego obrazu psychopatologii oraz zwiększa potencjał środowiska medycznego do ich rozumienia, a zatem i leczenia.

W niniejszej prezentacji wprowadzona zostanie treść aktualnego dyskursu toczącego się wokół zaburzeń osobowości. W kolejnej części opisane zostaną wyniki badania własnego (Sterna,

Moskalewicz, 2022 w recenzji), w ramach którego zebrane zostały doświadczenia diagnozy oraz identyfikacji z nią przez pacjentów z BPD. Zdaniem autorów, przyjęcie diagnozy jest procesem rozłożonym w czasie, składającym się z kilku etapów, które zostaną opisane podczas prezentacji. Co więcej, struktura temporalna doświadczeń osób z BPD wydaje się mieć swoją unikatową charakterystykę – opartą o jakości *natychmiastowości* i *bezpośredniości* doświadczeń. Prezentację zakończą propozycje kierunków dalszych rozważań w tematyce zaburzeń osobowości.

